Szegeden gyártják a hírközlési kábeleket

A gyártmányfejlesztés, a termékszerkezet átalakítása égetően szükséges iparunkban. A szegedi gyárak és üzemek az utóbbi években sokat tettek e cél valóra váltása érdekében. Talán legjobban látszik a korszerűsítés *a kábelgyárban*, ahová átcsoportosították a hazai hírközlési kábelek, az egész „kábelcsalád" gyártását, s így *Szegeden alakult ki a hazai hírközlési kábelgyártás bázisa.* A szegedi gyár korábban is jóval egymilliárd forint fölötti termelési értéket állított elő évenként. Ezentúl, *ha teljesen befejeződik az átcsoportosítás, közel 3 milliárd forint értékű lesz az éves termelés értéke.* E csoportba tartozik természetesen a kisteleki kábelgyár kialakítása és teljes „felfuttatása". Most érdemes néhány mozzanatot fölemlíteni a nyugati gyártóktól vásárolt licencre, a koaxiális kábelek előállítására.

A kábelgyártás korszerűsítése, a termékszerkezet és struktúra átalakítása során a közelmúltban megkezdődött a koaxiális kábel gyártása a szegedi gyárban — erről már lapunkban is többször hírt adtunk. *A koaxiális kábel a hagyományosnál bonyolultabb szerkezeti felépítésű és gyártású termék, melyet hírközlési célokra, telefon-, rádió- és televíziójelek továbbítására használnak.* Alkalmazása az azonos rendeltetésű, a hagyományos kábelekhez képest igen lényeges előnyöket biztosít. Egy koaxiális páron egyidejűleg sok száz kapcsolat létesíthető. Például a szegedi gyárban készített kábelen ezer telefonbeszélgetés folytatható egyszerre — s ebből következően, *a vezetékhálózatok létesítésének költségei is kedvezőbbek,* emellett a koaxiális kábel nagyfokú *védettséget* élvez az áthallásokkal és a külső zavarokkal szemben. Csak egyet említsünk a megszokott gyakorlatból, ez a kábel nem ázik be, legyen bármekkora csőtörés.

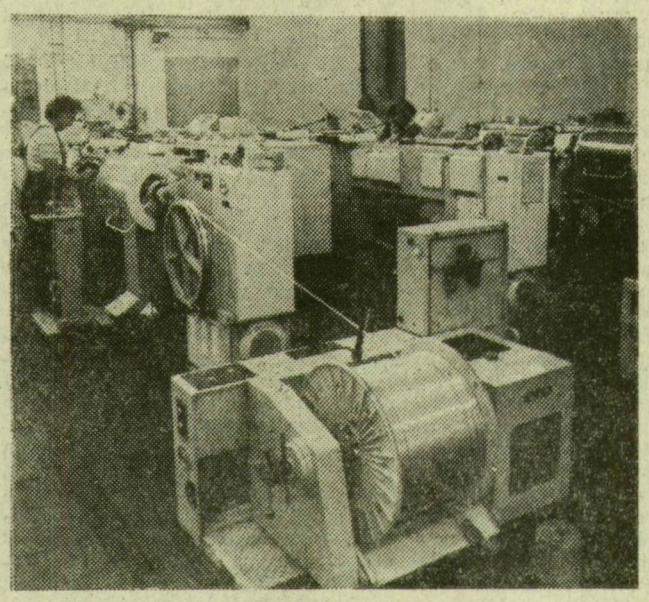

A koaxiális kábelgyártás egy mozzanata

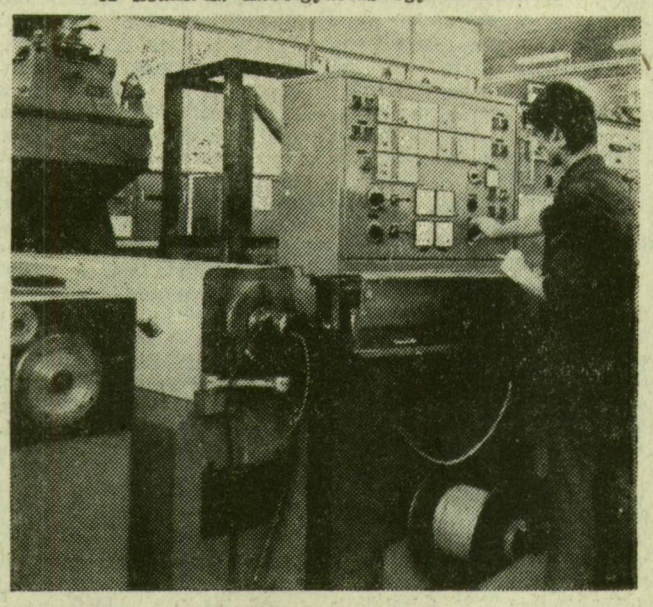

„Automata meós" ellenőrzi a gyártás folyamatát

A koaxiális kábelek gyártása a fejlett ipari országokban már nem számít újdonságnak, hiszen kezdete közel ötven esztendőre nyúlik vissza. Hazánkban is több mint tíz esztendeje gyártják francia licenc alapján a budapesti kábelgyárban, a hazai posta is régóta szorgalmazza bevezetését. A korszerűsítésről csak ezekben az években lehetett szó, de valóban az utolsó pillanatban, hiszen minden méteréért szép summa kemény valutát kellett kiadnunk. A kábelgyártásban folyó profilrendezés keretében *a koaxiális kábelek gyártását Szegedre telepítik.* Ennek megvalósítása negyed milliárdba kerül, amiből több mint 200 millió a gépek és berendezések értéke. Az ilyen átalakítás és fejlesztés alighanem a legtisztább és legdicséretesebb az iparfejlesztés útján. A változás egyrészt a gyártás korszerűsítését szolgálja, valamint a hazai termelőkapacitás bővítését. A beruházás — a későbbi kezdés miatt — a tervezettnél egy évvel késett, s így csak az új évre lesz teljesen készen. Több éve kezdték a gyártást a szegedi gyárban, s az elképzelt 1600 csőkilométer helyett mindössze 600 kilométer mennyiséget sikerült termelni, de 1979-ben sokat megszüntettek a lemaradásból, mert 3 ezer 200 kilométer hosszúságú koaxiális kábelt terveztek gyártani, de helyette már készen van 3 ezer 800 kilométernyi mennyiség. A tervek 1980-ban megduplázzák a gyártást, hiszen 6 ezer csőkilométer a terv.

Az új termék nagyban *megváltoztatja* a szegedi kábelgyár „képét", termékszerkezetét, hiszen már az 1979-es esztendőben is a gyár összes termelésének valamivel több mint tizedrészét tette ki a koaxiális kábel. 1980-ban pedig, amint előbb írtuk, Szegedre telepítik a ma még Budapesten folyó gyártást is.

Hol használják föl ezt a korszerű kábelt? Jelenleg a szegedi gyárban készített összes koaxiális vezetéket szovjet exportra szánják, *az orenburgi gázvezeték mentén létesült hírközlő vonal építésénél használták föl.* A teljes kapacitásfelfutás után a termelés egyhatoda kielégíti a belföldi igényeket, háromnegyedét a Szovjetunióba exportálják, a fennmaradó részre pedig már keresik a felvevő piacokat.

Mennyire kedvező ez a változás? Az új termék a szegedi kábelgyár szempontjából igen előnyös, mivel termelékenysége közel hatszorosa a hagyományos gyengeáramú vezetékekének és kábelekének, s lényegesen magasabb a nyereséghányada is. A Magyar Kábel Művek a koaxiális kábelt a termékstruktúra-vizsgálat során a stratégiai termékek közé sorolta, melynek gyártása a legkorszerűbb francia berendezések segítségével folyik. Népgazdasági szempontból vizsgálva, már nem ilyen egyértelműen előnyös a termelés bevezetése, ugyanis a beszerzett gépek és berendezések 90 százalékát tőkés piacról kellett megvásárolni, s a folyó termelés anyagigényének több mint a fele import, ezen belül az anyagfelhasználás egynegyede dollárért szerezhető meg. Ugyanakkor tőkés piacra nemigen lehet szállítani készterméket, s erre a jövőben is korlátozott lesz a lehetőség, mivel a gyártási licencet olyan feltételekkel szereztük meg, hogy *egy ideig a francia cég piacain nem konkurrálhatunk.* Viszont ha a jövőre is gondolunk, akkor már más a helyzet, hiszen megteremtjük egy új gyártmány előállításának technikáját, technológiáját és gyártási tapasztalatát, gyakorlatát, s később oda állhatunk a *nemzetközi piacokon* a vevők elé, hogy tessék, vásárolhatnak tőlünk is.

Évtized a küszöbön

Összeenyvezett napilapkötegek a könyvtár polcain: a hetvenes évek krónikája. Valahol bennük rejtőzik a következő évtized. Napi hírek: egy-egy hullám a történelem áradásából. Gazdasági világválság és helsinki egyezmény. Chile és Portugália. Angela Davis és Vörös Brigádok. Háború két szocialista ország közt Délkelet-Ázsiában. Fegyverropogásba torkolló ideológiai harc a harmadik világ jövőjéért Afrikában. Harmadik kosár. SALT. Dél-afrikai atomkísérlet. Itthon a forradalmiság interpretációi. Vita a kispolgáriságról. Csereárányromlás. Kapun belüli munkanélküliség. Az első osztályú adós öntudata. Lakáskérdés. Generációváltás. A forradalom második nemzedéke toporog a hatalom kapujában.

*

A személyes emlékek mozaikjából is összeállnak a hetvenes évek. 1977 júliusában bált rendeztek Dél-Franciaországban, egy nemzetközi építőtáborban. Honfitársam összemelegedett egy svéd egyetemistával, akivel az ilyenkor szokásos biológiai impulzusokon kívül semmilyen közös nyelvet nem beszéltek.

— Détente, détente — mondogatta honfitársam élénken gesztikulálva, amikor a szünetben hozzám cibálta a felhevült leányzót. — Hogy van az angolul, hogy nemzetközi enyhülés?

— Addig izélgetik azt az atomot, még a fejünkre nem esik egyszer — vélekedett két disznó történet közt öreg szomszédunk, aki két háborúból is élve jött vissza. — Az urak majd fölmennek a Holdba, a szegény embereket meg összeeresztik, hadd öljék egymást — hajtogatta, míg meg nem halt prosztatarákban.

1978 karácsonyán született egy gyermek a klinikán. Hazavitte az anyja a tanyára, de nem örült neki. Egyre csak sírt, hullott a könnye, mint a záporeső.

— Minek is tisztába tenni, mire a lányok után járna, úgyis vége lesz a világnak — zokogta, és hullott a könnye. Nostradamus próféta jóslataira, amit ronggyá olvasott irkákban adogattak egymásnak a tanyai népek.

*

A hetvenes évek felépítettek és szétromboltak egy halom illúziót. Mást vártunk mi az enyhüléstől, mást várt a tőkés világrendszer. A Nyugat a status quo stabilizálódását várta, azt, hogy a forradalom az eddigi határok mögött marad, feladja terveit a szocializmus világméretű győzelmét illetően. Emberi jogok címén az egyéneknek az állammal, mint elidegenedett hatalommal szembeni jogait hangsúlyozták Nyugaton. Nyilvánvaló volt ennek az álláspontnak a fellazító szándéka. A szocialista országok ugyanakkor a fegyverkezési verseny mérséklését, az erőknek a békés építőmunkára koncentrálását, az életszínvonal gyorsabb ütemű emelését várták az enyhüléstől. Az eltérő társadalmi és politikai rendszerek közti harcból ki akarták iktatni az emberiséget pusztulásba sodorható totális atomháborút, de végső céljuk feladását jelentené, ha lemondanának például a haladó mozgalmak támogatásáról. Akkor jelentek meg az első sötét felhők az enyhülés egén, amikor világossá váltak az értelmezésnek ezek a hangsúlyeltolódásai.

Mint valami rákos daganat, úgy burjánzik az emberi társadalom testén a szédületes iramban fejlődő termonukleáris arzenál. Amíg felelős, az erőviszonyok racionalitásait a következményekkel figyelembe vevő államok kezében vannak a tömegpusztító fegyverek, addig nagyobb a biztonság. De fennáll a veszély, hogy a következő évtizedben már véres kezű diktátorok is atomfegyverrel vívhatják palotaforradalmaikat.

*

Itthon azzal teltek a hetvenes évek, hogy próbált átállni az ország az extenzív gazdasági növekedésről az intenzívre, a miből éljünk-ről a hogyan éljünk-re. A világ gazdasági gondjai csak kiélezték az ellentmondásokat: „öntudatból" csak az dolgozhat, akinek a munkája a szó marxi értelmében kiteljesíti a személyiségét, akinek örömöt ad a munka. Ameddig sem a munkafajták, sem az emberek többsége nem felel meg ennek a követelménynek, addig anyagi érdekeltségre, az érdekek bonyolult és körülményes egyeztetésére van szükség. Az anyagi ösztönzés csak akkor hatékony, ha a teljesítménnyel és a munkaerő kereslet-kínálatával összhangban áll. Az emberek képességei különbözőek, így a teljesítményük is. A jövedelmi különbségek fokozatosan a teljesítmények differenciáit követik, vagyis a munka dönti el az egyének helyét a társadalomban.

A tudati fejlődés nem gyorsítható sem voluntarista erőszakossággal, sem az egyéni szabadság kiszélesítésével. Csökkent a hetvenes években a tudás, a tanulás presztízse. A szakképzettségnek akkor lenne igazán magas az ázsiója, ha iparunknak több ága lenne a világszínvonal közelében. A nemzetközi csereárányromlás leértékelte közepes szinten álló feldolgozóiparunkat. A körülmények a kézi munkaerőt díjazzák, a háztájit, a zöldségtermesztést, a fejlesztés tőkeszegénysége felveri az árát a segédmunkásnak. Társadalmi oldalról ez az igénytelenség, a lumpen életforma, bizonyos fokig az analfabétizmus konzerválódásában jelentkezik.

A művészeti életben a hetvenes években újra az esztétizmus került előtérbe. A tömegek kulturális igényei a mozik látogatottságán, vagy a kívánságműsorok összetételén nagyjából lemérhetők.

A lakáskérdés továbbra is a legégetőbb társadalmi gond marad. De a hetvenes évek végén már jelentkeztek újfajta problémák is. Addig azt hittük, a rossz körülmények konzerválják a lumpen életmódot, a perifériálét újratermelődését. Kiderült, a régi életforma átköltözik az új lakásba is: családszociológiai kutatások bizonyították, sem az összkomfort, sem az amúgy is túlzsúfolt iskolák nem tudják ellensúlyozni szülők negatív példamutatását.

Összefügg a lakáshelyzettel a cigánykérdés is: csak úgy lehetne biztosítani zökkenőmentes beilleszkedésüket, ha a körülöttük élő emberek felelősen, türelmesen viselnék az életformaváltásukkal járó nehézségeket.

*

Öthónapos fiamnak gumikutyát hozott a Télapó. Fel lehet fújni lehet rázni, harapdálni. Kellemes hangú csengő van belül. A szelepét belenyomhatjuk a hátuljába, akkor nem üti meg a gyereket. Soha nem volt ilyen jó dolga gyerekeknek. Hempereg az ágyában, bámulja a tévét. A Mazsolát is, a híradót is. A rakétákat is. Időnként nagyokat visít! Ahogy a torkán kifér. Jól fejlett kisbaba, de a hangja így sem hallatszik messzire. Legfeljebb a lépcsőházig...

Tanács István

Telt ház a szállodákban

Most is vidám szilveszterre, telt házakra készült fel a vendéglátás, és érdeklődésben sincs hiány. Az óévbúcsúztató mulatságokra előre lefoglalták az éttermek, a vendéglők asztalait.

Telt ház lesz a Hungarhotels 18 és fél ezer vendég fogadására alkalmas hálózatában is. A helyek felét az utazási irodák, az IBUSZ, a Cooptourist, az Intertourist vendégei foglalják el. Az éttermekben legalább két-, sok helyen 3—4-féle ünnepi menüt kínálnak, amelyekből nem hiányzik a malacsült, a pezsgős káposzta, a kocsonya, éjfél utánra a korhelyleves és a Jókai-bableves sem. A Duna Intercontinental és a Sport Szálló az idén svédasztalokon tálal a vendégeknek, akik éjjel 2 óráig tetszés szerint fogyaszthatnak.

Megtelt az óév búcsúztatására a Pannónia Szállodai és Vendéglátó Vállalat 36 szállodája is. A Volgában, a Palace-ban, a Nemzetiben, az Aeróban 700 jugoszláv, 800 NSZK-beli és osztrák, 350 francia és olasz vendég, ezenkívül nagyobb román, lengyel és NDK-beli turistacsoportok szilveszterezni együtt.

Export mélyhűtött élelmiszerekből

Húsz százalékkal növelte az idén exportbevételét mélyhűtött élelmiszerekből a Magyar Hűtőipar. Az exportra kerülő termékeket elsősorban az NSZK-ban, Svédországban és Angliában értékesítették. *A dollárbevétel jelentős növelését nem a kiszállított termékek nagyobb mennyiségével érték el, hanem több magasabb értékű, keresettebb árut értékesítettek.*

A Magyar Hűtőipar az utóbbi időben bemutatkozott külföldön, a hazai fogyasztók által már jól ismert és kedvelt *mélyhűtött félkész tésztafélékkel is.* Az elsősorban piackutató célzatú bemutatkozás igéretének látszik, várhatóan lehetőség nyílik a jövőben e termékek exportjának bővítésére is. Az eddigi tapasztalatok szerint a szilvás gombócot, a lekváros derelyét, az úgynevezett „tiroli" meggyes, túrós, almás rétest szívesen vásárolják a küföldi háziasszonyok, nem csupán könnyű elkészítési módjuk miatt, hanem mert ízletes, jó minőségű csemegék.

A Magyar Hűtőipar megkezdte már az új évre szóló exportszállítási szerződések megkötését. Az eddigi tárgyalások, igények alapján 1980-ban további mintegy 10 százalékos exportbővítésre nyílik lehetőség. (MTI)

Díszítőkő Süttőről

Hazánkban is reneszánszát éli a fehér és vörös színű díszítőkő, szívesen alkalmazzák a tervezők, építők a régi és az új épületeknél falburkoló és díszítőelemként. 1979-ben nagy mennyiséget szállítottak Süttőről többek között a margitszigeti Termál-szállóhoz, a szegedi új híd építéséhez, a fővárosi kórházak felújításához, és a metró építéséhez. Szinte az év minden hónapjában küldtek a faragott, tömött mészkövekből az Országház felújításához is.

110 ezren

Vizsgázó egyetemisták, főiskolások

Elcsendesedtek az előadótermek az egyetemeken, a főiskolákon. Az általában január utolsó, február első hetéig tartó beszámolási időszakban hazánk tizenayolc egyetemén, harminchárom főiskoláján és öt képző intézményében — nappali, esti, levelező tagozatokon — több mint 110 ezer hallgató ad számot tudásáról. A nappali tagozatokon több mint 64 ezren kollokválnak, szigorlatoznak, s közülük 18 ezer első éves először éli át az egyetemi, főiskolai vizsga izgalmait, mintegy 15 ezer utolsó éves viszont már „rutinos" vizsgázóként megy beszámolni. (MTI)